

Průvodce
k vycházce České lesnické jednoty

v měsíci srpnu 1899

do lesů knížete Karla ze Schwarzenbergu
na panství Vorlickém.

Sepsal

lesmistr Josef Bohdanecký,
rytíř řádu Františka Josefa.

Přeložili

lesní Kamil Nebovidský a Bohdan Müller.

V Praze.

Nákladem České lesnické jednoty. — Tiskem Rohlička a Sieversa.

1899.

Průvodce
k vycházce České lesnické jednoty

v měsíci srpnu 1899

do lesů knížete Karla ze Schwarzenbergu

na panství Vorlickém.

Sepsal

lesmistr Josef Bohdanecký,
rytíř řádu Františka Josefa.

Přeložili

lesní Kamil Nebovidský a Bohdan Müller.

V Praze.

Nákladem České lesnické jednoty. — Tiskem Rohlíčka a Sieversa.

1899.

I. Všeobecně předeslání.

Statisticke-topografická popsání panství Vorlíka byla již uveřejněna při podniknutých vycházkách českou lesnickou jednotou do lesů vorlických v letech 1877, 1890 a 1893; o tom, co pozorováno v oboru lesního hospodářství na těchto vycházkách, byly od dožádaných P. T. pánů zpravodajů: vrchního lesního rady rytíře Fiscaliho a lesmistra Viléma Souchy v Písku a Březnici velmi pozoruhodné zprávy předneseny a též do spolkového časopisu v sešitech 100, 168 a 186 pojaty.

Na tyto práce upozorňují se všichni P. T. páni soudruzi, kteří obmýšlejí letošní vycházky ve Vorlíku se účastniti.

Zde budiž pouze co doplněk ze zřizovacích prací z roku 1895 připojeno následující:

dějinný vývin lesního hospodářství v lesích vorlických

s několika tabulkami, aby P. T. pánům účastníkům letošního sjezdu některá důležitější pravidla na vysvětlenou podána býti mohla.

K snazšímu posouzení toho bude upozorněno s některým objasněním jen na to nejpodstatnější.

A jestliže při tom vybočíme z přípustných mezí, pak doufáme, že ospravedlní nás přání, které P. T. pan centrální ředitel Hufnagel na sjezdu v Čáslavi v r. 1897

**Proměny ve třídách stárí v lesích vorlických v letech 1807 až 1895
dle absolutních plošných rozměrů.**

vrchnostenský statek	Lesy jehličnaté i listnaté											konkretní obmyš roků			
	věk třídění						v jitrech								
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	v postupu let								
	1-20						21-40	41-60	61-80	81-100	pres 100		sa nsetby a v ta vky	holin	esní plo ša
1807	1711	1263	1444	1416	—	—	4248	—	—	—	—	—	400	10.482	124
1820	1388	1487	1354	1430	708	—	1479	2149	—	—	—	—	620	10.615	82
1833	2148	1448	1563	1400	1994	—	605	1603	—	—	—	—	426	11.187	86
1836	2148	1448	1563	1400	—	—	257	1357	3014	—	—	—	—	11.187	68
1841	2148	1448	1563	1400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11.530	78
1854	4775	2030	1387	1189	2149	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1854	7009	3830	2297	1833	3207	—	—	—	—	—	—	—	490	18.666	76
1863	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1868	5187	4559	4100	1667	1708	—	846	—	—	—	—	—	506	18.573	81
1876	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1878	5728	5050	3806	1799	2187	—	—	—	—	—	—	—	753	19.323	75
1886	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1888	5224	4887	3527	2999	1297	—	791	—	—	—	—	—	698	19.723	81
1895	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Jak zřejmo z této tabulky, získal nynější útvar majetku neobyčejně na hodnotě velkolepými přídavky ploch a lesa. Ale nesmí též přehlédnuto býti, že právě

Po krátkém putování směrem severním, oddělením „Bířička“ dosaženo bude u

čís. 19. hlubokého údolí řeky Otavy a rozevirá se z místa toho vděčná vyhlídka na památnou zříceninu Zvíkova a lesy panství Orlického v revírech Spole, Květov a Sobědraž.

V dalším postupu vede cesta příčinami „na Budách“ podél srázné stráně říční ku Zvíkovskému přivozu a odtud okresní silnicí po pravém břehu řeky k ústí Otavy do Vltavy.

Na připravených zde lodích nastoupí se

plavba po Vltavě

ku knížecímu hradu Vorlíku.

Průběhem plavby viděny budou na břehu levém hvozdy revíru Žbonínského a Šerkovského, mezi těmito pod mlýnem Letoštickým v posledních deceniích zalesněné strmé, dříve úplně neplodné stráně „Hrad.“

Po pravém břehu přehlédnou se z počátku plavby obecní lesy Jickovické, později Vorlické revíry Sobědraž a Kostelec.

Po asi dvouhodinné plavbě dospějí lodě ku knížecím, na levém břehu vltavském položeným, objektům průmyslným v dědině Ždákov, a sice k loděnici, parní pile a mlýnu, a po proplutí jezem do oblasti parku Vorlického, kde bezprostředně pod hradem Vorlíkem z lodí se vystoupí.

Z přístaviště vede další cesta údolím „mechovým“ k rybníkům „Mičán“ a pak „Sadnice“ na okresní silnici Vorlík-Mirovice.

Zde čekají vozy.

Jízda zpáteční vede revírem Šerkovským a obcí Lety, — v dalším postupu po císařské silnici obcí Kršicemi k nádraží Čimelického a o 9. hodině večerní zvláštním vlakem do Písku.

Na Vorlíku v prosinci 1898.

F ü h r e r

zur

Excursion des Böhm. Forstvereines

im Monate August 1899

in die

Fürstlich Carl zu Schwarzenberg'schen Forste

der

Herrschaft Worlik.

Von

Forstmeister Josef Bohdaneký,

Ritter des Franz Josef-Ordens.

P r a g.

Verlag des Böhmischen Forstvereines. — Druck von Kohnkef u. Sieberš.

1899.

I. Allgemeine Vorbemerkungen.

Die statistisch-topografischen Beschreibungen der Herrschaft Worlik wurden anlässlich der vom böhmischen Forstvereine in die Worliker Forste in den Jahren 1877—1890 und 1893 unternommenen Excursionen veröffentlicht und sind über die bei diesem Besuche im Forstbetriebe gemachten Wahrnehmungen höchst beachtenswerte Berichte durch die hiezu erbetenen P. T. Herren Referenten: Oberforstrath Ritter von Fiscali und Forstmeister Wilhelm Soucha in Bisef und Breznic erstattet und in die Vereinschrift Seite 100, 168 u. 186 aufgenommen worden.

Auf diese Arbeiten werden alle jene P. T. Herren Fachgenossen aufmerksam gemacht, die im laufenden Jahre an der Forstexcursion in Worlik Theil zu nehmen beabsichtigen.

Ergänzend soll hier aus den Taxationsarbeiten vom Jahre 1895:

die geschichtliche Entwicklung der Forstwirtschaft in den Worliker Forsten

mit einigen Tabellen nachgetragen werden, um für die diesjährige Excursion einige wichtigere Anhaltspunkte den P. T. Herren Excursionstheilnehmern bieten zu können.

Wegen leichterer Beurtheilung des Gebotenen wird auf das Wesentlichste mit einigen Erläuterungen aufmerksam gemacht.

Sollten wir aber hiebei die Grenze des Zulässigen überschreiten, dann möge uns der bei der Forstvereinsversammlung in Čáslau im Jahre 1897 vom P. T. Herrn Centraldirector Hufnagel ausgesprochene und sympathisch angenommene Wunsch: „das Forsteinrichtungsweisen“ bei sich darbietenden Gelegenheiten durch Schriften zu popularisieren — rechtfertigen, und diese Arbeit als ein kleiner Beitrag der erwähnten Anregung betrachtet werden.

Die Größe der Herrschaft Worlik betrug zu Anfang dieses Jahrhunderts . . . . . 16.496 Joch
wovon dem Walde die Fläche von . . . . . 10.482 „
angehorte.

Gegenwartig am Schlusse des Jahrhunderts zählt der Flächeninhalt . . . . . 30.472 Joch
und jener des Waldes . . . . . 20.862 „
bez. des Holzbodens . . . . . 19.727 „

Die Erweiterung des Besitzstandes erfolgte durch die Erwerbung und Zustiftung der Güter Bukovan, Zalužan und Bbenic, ferner der zwei Herrschaften Warwazau und Gimelic und schließlich durch die im Wege von Grundtausch und Kauf erworbenen — und nachher aufgeforsteten — in ihrer Ertragskraft herabgekommenen bäuerlichen Enclaven, wobei inclusive der aufgeforsteten herrschaftlichen Oekonomiegrundstücke in Ca. 2407 Joch Neuwaldflächen entstanden sind.

Die Bestandes-Altersklassenverhältnisse dieser Forste lassen sich bei dem Vorhandensein von — auch zu Anfang dieses Jahrhunderts — hinreichend verlässlichen Operaten, bis zum Jahre 1807 nachweisen und erscheinen diese in der nachstehenden Tabelle mit gehöriger Berücksichtigung des Zeitraumes, wo die jeweiligen Zustiftungen in die Nachhaltswirtschaft der Stammherrschaft übergiengen, übersichtlich geordnet.

Die Altersklassenwandlungen der Worliker Forste nach absoluten Flächengrößen vom Jahre 1807 bis 1895.

Erlöse	Zeitraum	Jahre										Zerfort Unterb
		I 1-20 J.	II 21-40 J.	III 41-60 J.	IV 61-80 J.	V 81-100 J.	VI 101-120 J.	in 100 J.	Wald- u. Lust- w.	Wald- u. Lust- w.	Wald- u. Lust- w.	
Erlöse	1807	1711	263	114	1416	—	428	—	40	10,482	124	
	1820	1838	1487	1354	1430	708	1479	2149	620	10,615	82	
	1833	2148	1448	1563	1400	1994	605	160	426	11,187	86	
	1841	2148	1448	1563	1400	—	257	1357	304	11,187	68	
	1854	4775	230	1387	1189	2149	—	—	—	11,530	78	
Wald	1854	7009	380	2297	1833	3207	—	—	490	18,666	76	
	1863	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	1868	5187	459	4100	1667	1708	846	—	506	18,573	81	
Wald mit jugen- den Gütern	1878	5728	050	3806	1799	2187	—	—	753	19,323	75	
	1886	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	1889	5224	4887	3817	2999	1297	791	—	698	9,723	81	

Wie aus der Tabelle ersichtlich ist, hat die schließliche Vermögensgestaltung durch die großartigen Flächen und Waldzustiftungen außerordentlich an Capitalwert gewonnen.

Das hochwichtige Moment kann aber nicht übersehen werden, daß es auch in diesem Jahrhunderte Perioden gab,

brettsage und die Mahlmühle und nach erfolgter Durchfahrt der Wasserwehr-Schleuße gelangt man in das Worlitzer Promenadengebiet, woselbst unmittelbar unterhalb dem Worlitzer Schlosse gelandet wird.

Vom Landungsplatze führt die Tour durch das Moosthal des Worlitzer Parkes zum Teiche „Sadnice“ an die Worlit-Mitrovicer Bezirksstraße.

Nachdem hier die Wagen wieder bestiegen werden, erfolgt die Retourfahrt durch das Serfower Revier und die Ortschaft Lety, weiter an der Prag-Biseker Landstraße durch die Ortschaft Kršic zur Bahnstation Čimelic und von da mit dem um 9 Uhr abends abgehenden Separatzug nach Bisef.

Worlit im Monate Dezember 1898.

